



FINLAYSON ART AREA '24

14.6.-25.8. TAMPERE • VAPAA PÄÄSY

Avoinna ke-pe 11-18, la-su 12-18
Suljettu ma, ti ja 21.-25.6.

TAPIO WIRKKALA • KLAUS HAAPANIEMI

RAIMO UTRIAINEN • TEIJA LEHTO

TEEMU SAUKKONEN • KAARINA HAKA

OLA KOLEHMAINEN • CHARLES SANDISON

KATJA TUKIAINEN & MATTI HAGELBERG

MARJA HELANDER

FAA 2024

ASIOITA VOI KADOTA

”Uusi laki saattaisi johtaa arvotalojen purkamiseen Pirkanmaallakin”, kertoo uutinen Aamulehden verkkosivuilla tätä kirjoittaessani (12.5.2024).

”Kunta on saamassa erityisaseman, ja voisi tulevaisuudessa päättää suojeltujenkin rakennusten purkamisesta, jos tietyt ehdot täyttyvät.”



Tampereen maamerkeistä muun muassa Pyynikin näkötorni sekä Museo Milavidan koti Näsilinna ovat vailla minkäänlaista suojelumerkintää. Finlaysonin alue sai ympäristöministeriön suojelupäätöksen 30 vuotta sitten.

Asioita voi kadota, jos ei ole tarkkana. Suomessa omista oikeuksistaan ovat joutuneet taistelemaan esimerkiksi saamelaiset. Yksi Finlayson Art Areen (14.6.–25.8.2024) tämän kesän taiteilijoista, **Marja Helander**, antaa asiaan yhden näkökulman Finlaysonin kirkossa nähtävällä videoteoksellaan.

Kuten **Tiina Nyrhinen** Helanderin haastattelussa kirjoittaa: ”Taidemaailma ei ole mikään muusta yhteiskunnasta irrallinen saari.”

Tämä saatiin todeta kevään aikana esimerkiksi Eurovision laulukilpailujen yhteydessä. Ummistamalla silmänsä poliittiselta todellisuudelta Euroopan yleisradiounioni EBU onnistui politisoimaan tapahtuman ruutitynnryiksi, joka jäi – tällä kertaa – räjähtämättä.

Polarisoituvassa maailmassa yhä harvempi jaksaa pitää kiinni idealismistaan. Tässä kohtaa avuksi voisi tulla taide.

”Jos on tarkoitus rakentaa siltoja, pitää sekoittaa värit, punainen ja valkoinen vaaleanpunaiseksi”, taiteilija **Katja Tukiainen** kertoo toisaalla tämän lehden sivuilla.

Taide virkistää tunteita ja mielikuvitusta vapauttamalla ne kangistuneilta uriltaan. Astu siis **Klaus Haapaniemen** pystyttämään leiriin, kiipeä keskelle **Kaarina Haan** kolmiulotteista maalausta, sukella **Charles Sandisonin** pikseliuniversumiin, kohtaa **Teemu Saukkonen** sekä klassikot **Utriainen & Wirkkala**.

Kymmenes Finlayson Art Area, kymmenen upeaa taiteilijaa – tervetuloa.

Antti Lähde, päätoimittaja

Finlayson Art Area 14.6.–25.8.2024

Päätoimittaja: Antti Lähde

Toimitussihteeri: Katja Villemonteix

Kirjoittajat: Janica Brander, Veikko Halmetoja, Katri Kovasiipi, Tomi Moisio, Tiina Nyrhinen, Timo Valjakka, Markku Valkonen, Katja Villemonteix, Anne Välinoro
Ulkoasu ja taitto: Villivisio
Kustantaja: Grafiikanpaja Himmelblau ja Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma
Paino: PunaMusta

Painosmäärä: 30 000 kpl

Kannen taideteos: Katja Tukiainen, Circus, 2024.
Ölly ja alkydi kankaalle. 150 x 100 cm.

Tapahtumatoimisto:
Galleria Himmelblau
Finlaysoninkuja 9, kerros 2B
Finlaysonin alue, 33210 Tampere
+358 500 625 564
info@finlaysonartarea.fi

► www.finlaysonartarea.fi
► Facebook: @finlaysonartarea
► Instagram: @finlaysonartarea



KIITÄMME HYVÄSTÄ YHTEISTYÖSTÄ:



VAELTAJIA VÄINÖ LINNAN AUKIOLLA

Kesän 2024 Finlayson Art Areen katumaalausalueella nähdään **Klaus Haapaniemen** sekä **Katja Tukiaisen** ja **Matti Hagelbergin** taiteeseen perustuvat aiheet. Haapaniemen suunnittelema maalaus sijaitsee Väinö Linnan aukion lavan vieressä ja se jatkaa hänen *Vaeltajat*-installaationsa visuaalisia teemoja ja värimaailmaa. Tukiaisen ja Hagelbergin katumaalaus perustuu taiteilijoiden grafiikanteoksiin, jotka on toteutettu kevään aikana Himmelblau grafiikanpajalla. Katumaalauksessa esiintyvät hauskat hahmot ovat sarjasta *Katjan ja Matin etsivätoimisto*. Teos sijaitsee Vanhan tehtaan takana Finlaysoninkujalla.

Media 54:n edustaa koristaa tuttuun tapaan Finlaysonin klassikko, sinivalkoinen *Aalto*, suunnittelijana **Eine Lepistö**, 1977. Päämääränpöydällä juhlietaan Finlayson Art Areen kymmenettä kesää, tapahtuman projektipäällikkö **Katja Villemonteix** on suunnitellut värikkään katumaalauksen *Ilmapallomeri*. Pallojen seasta löytyy sieltä täältä myös tuttuja nimiä: mukana ovat kaikki taiteilijat, jotka ovat olleet Finlayson Art Areassa vuosien varrella. Ilmapalloteemaa jatkavat lasitaiteilija **Janne Rahusen** toteuttamat peilipintaiset, pyöreät lasiteokset, joita yleisö pääsee ihastelemaan alueen viheristutusten yhteydessä. Rahusen lasiveistoksia oli esillä Finlayson Art Areassa vuonna 2022.

► Lisätietoa: finlaysonartarea.fi,
facebook.com/finlaysonartarea

FINLAYSON ART AREAN OHEISTAPAHTUMAT

OPASTUKSET

Ilmaiset yleisöopastukset FAA-näyttelyihin joka lauantai klo 14. (Ei 22.6.) Lähtö Väinö Linnan aukion lavan vierestä. Kesto 1h 15min. Huom, reitillä portaita.

LUOVA KULMA

Tila kävijöiden omaa taiteilua varten. Siperian liikekeskus, käytävän kulmaus. Yhteistyössä tai-detarvikeliike Arteljee.

INFO & SHOP

- Väinö Linnan aukio 13
- Finlaysoninkuja 9, kerros 2B

ESTEETTÖMYYS

Kaikki kohteet paitsi Terden alatasanne ja Finnparkin portaikko ovat esteettömiä. Kerroksiin pääsee hissillä osoitteesta Finlaysoninkuja 9. FAA:n henkilökunta auttaa mielellään tarvittaessa.

AUKIOLOAJAT & KARTTA

Finlayson Art Area avoinna 14.6.–25.8.
• ke-pe 11–18, la-su 12–18.
• Suljettu: ma, ti ja 21.–25.6.
Kartat sivuilla 24–27.

WIRKKALA SIIRSI LUONNON MUODOT HOPEAAN

Kyösti Kakkonen on yksi Suomen merkittävimmistä taiteenkeräilijöistä. Vooningissa nähdään hänen kokoelmistaan **TAPIO WIRKKALAN** hopeatöitä ja Wirkkalan aikalaisten taidegrafiikkaa.

Kauppaneuvos **Kyösti Kakkonen** tunnetaan Collection Kakkosesta, joka on maailman laajin suomalaisen lasi- ja keramiikkataiteen yksityiskokoelma. Kokoelmasta löytyy myös **Tapio Wirkkala** (1915–1985), jonka suuri yleisö tuntee etenkin lasiteoksistaan, esimerkiksi littalan *Ultima Thule* -sarjasta.

Wirkkala oli monilahjakas kuvanveistäjä ja muotoilija, jonka materiaalipalettiin kuuluivat lasin lisäksi puu, posliini, muovi ja metallit. Kakkonen omistaa myös yli 400 Wirkkalan suunnittelemaa hopeaesinettä, joista on koottu näyttely Vooninkiin.

– Wirkkala oli valtavan monipuolinen. Hänen hopeatuotantoonsa kuuluu niin taide-esineitä kuin arkisia käyttötavaroita. Meillä on kotona esimerkiksi hänen *Tapio*-sarjansa hopeiset aterimet edustuskäytössä, Kakkonen kertoo.

LUONNON MUOTOJA

Kakkonen ihailee tapaa, jolla Wirkkala hyödynsi luontoa taiteessaan. Wirkkala vietti pitkiä aikoja Lapissa ja ikuisti maisemia Leica-kamerallaan.

Orgaaniset muodot siirtyivät metalliin. Kakkonen mainitsee esimerkkinä hopeamaljan, jonka muotoilu sai inspiraationsa tulppaanista. Myös lehden muotoiset vadit ovat tyypillisiä Wirkkalan hopeatöitä.

Näyttelyssä voi vertailla taiteilijan tyylin kehittymistä. Esillä on vuonna 1948 valmistunut *Karhun-*

kaato-malja, jonka Wirkkala suunnitteli Tillander Ab:lle. Käsin taottu malja voitti ensimmäisen palkinnon Tillanderin matkamuistonäyttelyssä.

Myöhempää tuotantoa edustaa Kultakeskukselle vuonna 1971 suunniteltu malja, jota tehtiin myös Helsingin vuoden 1975 ETYK-kokouksen osallistujille. Hopeamalja tunnetaankin nimellä ETYK-malja.

TAIDEGRAFIIKAN HUIPUT

Kakkonen omistaa myös paljon suomalaista grafiikkaa. Finlandia-grafiikkakokoelma kasvaa koko ajan, ja Kakkonen arvelee, että siihen kuuluu jo yli 1500 teosta.

Grafiikan arvostuksen nostaminen on hänelle tärkeää.

– Suomessa ei vielä ymmärretä kunnolla, miten hyviä olemme grafiikassa.

Wirkkalan hopeateokset ovat vitriineissä, ja salin seinille on koottu hänen aikalaistensa taidegrafiik-

kaa. Teokset ovat valinneet Himmelblaun toimitusjohtaja **Pertti Ketonen** ja Collection Kakkosen kuraattori **Juhani Kukkonen**.

Esillä on sekä konstruktivistista että esittävää grafiikkaa. Nonfiguraatiivista grafiikkaa edustavat esimerkiksi **Lars-Gunnar Nordström**, **Ernst Mether-Borgström** ja **Juhana Blomstedt**. Esittävää, mutta pelkistettyä taidegrafiikkaa on valittu **Pentti Kaskipuroilta** ja **Annu Vertaselta**.

■ Janica Brander

1. Tapio Wirkkala, hopeaesineitä ja koruja sekä eri taiteilijoiden grafiikkaa. Yhteistyössä Collection Kakkonen. Vooninki (Väinö Linnan aukio 13, katutaso).

Kaadin TW77, 1955. Kuva: Timo Syrjänen / Suomen lasten museo

TAIDEKOHDE MÄNTÄN KULTTUURIMAISEMASSA

NAAMIOT 15.9.2024 asti | Devan Shimoyama **FADE CUT** 18.8.2024 asti | **ROR ABC** 23.3.2025 asti | **MESENAATIT** 15.6.2024 alkaen
Riiko Sakkinen **LOS MOIMOI DE FUENGIROLA** 15.6.2024–16.2.2025 | **KIITOSKIRJEITÄ** 15.6.2024–16.2.2025 | **KARTANON KLASSIKOT**

Serlachius Pääkonttori avataan uudistuneena 15.6. Uppoudu Serlachiuksen ja Mäntän tarinaan uudessa Mesenaatit-näyttelyssä!

SERLACHIUS MÄNTÄ | [SERLACHIUS.FI](https://serlachius.fi) | [RAVINTOLAGOSTA.FI](https://ravintolagosta.fi)

Tervetuloa
Taidesaunan
yleisövuoroille –
varaa lippusi
verkossa!

PIENI HAAVERI ON SUUREN UTELIAISUUDEN TULOS



Finlaysonin mehiläiset auttavat, kun pieni sairastaa ja Digiklinikaltamme saat apua kellon ympäri.

lastenmehilainen.fi



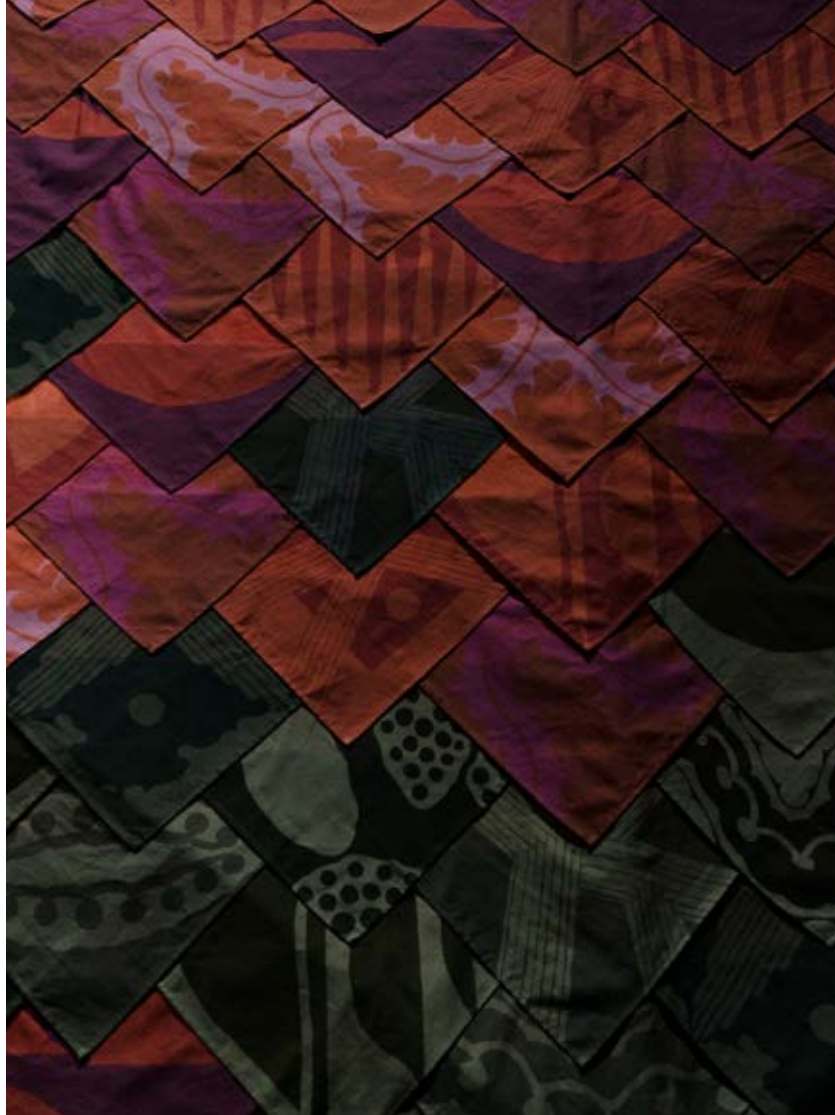
**MILLOIN
VIIMEKSI
TARKISTUTIT
HAMPAASI?**

Varaa aikasi
hammasmehilainen.fi

”Prosessoin värejä alitajuisesti, joskus taas harkitsen värien sijoittelua tarkkaan.”

KLAUS HAAPANIEMI

Yksityiskohtia Vaeltajat-installaatiosta, 2023. Lahden visuaalisten taiteiden museo Malva.



VAELTAJAT SAAPUVAT VOONINKIIN

KLAUS HAAPANIEMEN luomassa leirissä vierailija voi antautua alitajunnalleen kuvitteellisten kulttuurien kautta.

Tampereen Finlayson Art Areassa astuu yllätysten leiriin.

Lasista, oljista ja tekstiilistä koostetut veistokset kohtaavat etanat ja ääniteosten sekä valoanimaatioiden maailman.

Vaeltajat-kokonaistaideteos muodostuu neljästä näyttelytilaan pystytetystä teltasta, veistoksista, tekstiilitaiteesta, näyttelyä varten räätälöidystä äänimaailmasta ja liikkuvasta kuvasta.

Tässä leirissä vierailija voi antautua alitajunnalleen.

Näyttelytilan seinille heijastettavassa hiljalleen liikkuvassa kuvassa ja abstrakteissa valototeemeissa voi löytää yhtymäkohtia keskiaikaisten kirkkojen lyijylasi-ikkunoihin.

Telttojen katto on pellavaa, johon on käsin applikoitu geometrisia yksityiskohtia. Näyttelyä ovat olleet tekemässä puusepät, lasinpuhaltajat ja mediataiteilijat.

ETANAT KOHTAAVAT LASIN

Afrikkalaiset etanat asustelevat suljetussa peililasi-vitriinissä.

Etanoiden vierailu näyttelyssä on vielä hiukan kiinni niille saatavista hoitajista.

Muotoilija, kuvataiteilija **Klaus Haapaniemi** (s. 1970) vie näyttelykävijän tekstiilien ja printtien runsauteen, mutta samalla leikin ja nomadien maailmaan.

Kuulostaa lavastukselta. Teatterilavastus onkin ollut Haapaniemen näyttelykonseptin inspiroija.

VÄRIEN POLULLA

Pohjoismaisten luottovärien – valkoisen, beesin, harmaiden – vastapainoksi suunnittelija Klaus Haapaniemen väriskaala johdattaa syviin vesiin ja synkkään metsään, kukkia pursuavalle ojanpientareelle ja iltaruskon riipaiseviin hetkiin.

Niiden seurassa luulee välillä olevansa Intiassa, Bysantissa tai ainakin sadussa. Ketut ja kurjet vievät huulille nostetun mukan myötä mennessään. Aterioinnista tulee taikaa.

Haapaniemen astioihin ja kuoseihin luomat hahmot, eläimet ja kasvillisuus ovat tulleet tutuiksi suomalaisille jo lähes parinkymmenen vuoden ajan.

Mutta mistä värit tulevat taiteilijan palettiin?

– Prosessoin värejä alitajuisesti, joskus taas harkitsen värien sijoittelua tarkkaan. Välillä testailen hotellihuoneessa mukana olevilla vesiväreillä, mitkä sävyt tulevaan mallistoon sopivat, Haapaniemi kertoo.

Hänen skaalassaan on värien runsaudesta huolimatta eniten kylmiin kallistuvia sävyjä, jotka sopeuttavat tyylin pohjoismaiseen värisilmään ja valoon.

MONTA ESIKUVAA

Kenen historiallisen maalarin kanssa Haapaniemi tuntee juttulevansa ateljeessaan?

– Aina kulloisenkin työn myötä kiinnostuu eri tekijöistä. Venetsialainen 1400-luvun renessanssimaalari **Vittore Carpaccio** saattaa innostaa jonkin aikaa, sitten katse siirtyy 1700-luvun puutarha-arkkitehtiin **André Le Nôtre**. Arkkitehti **Elieel Saarisel** ja saksalaiselta valokuvaaja **Juergen Telleriltä** voi aina löytää uutta.

– Suomalainen jugend on innostanut ihan viime aikoina, koska ateljeemme on Helsingin Kluuvissa Pohjolan talossa. Gesellius, Lindgren, Saarinen -toimiston suunnittelemana ”arts and crafts” –kokonaisuutena se inspiroi minua kyllä ihan suunnattomasti, Haapaniemi kertoo.

Peikkoineen, noitineen, lepakkoineen ja pöllöineen talo muodostaa oman kuvastonsa, joka on taustoittanut myös Haapaniemen uusinta vaatekokoelmaa.

Mihin suunnittelija suuntaa seuraavaksi?

– Haluaisin suunnitella yhden vaateen neljän kuukauden välein ja tehdä niistä siten pitkäikäisempiä.

SAMMION RUNSAUS

Haapaniemi on kameleontti, jolta sujuu niin astioiden, keramiikan, lasin ja vaatteiden kuin sisustustekstiilien, huonekalujen ja kankaiden suunnittelu. Itse hän ei enää erottele näitä toisistaan.

– Kaikki ilmaisumuodot ovat jo fuusioituneet päässäni yhdeksi sammiksi josta ammentaa, Haapaniemi naurahtaa.

Fantasia, folklore ja myytit ovat estetiikan osalta eniten mielessä. Haapaniemen lempisadut löytyvät Grimmin veljeksiltä.

Hänelle parasta lukemistoa olivat *Myytillisiä tarinoita* Suomen eri maakunnista. Niiden hyttävyyks kirpasi ja mystisyys koukutti.

■ Anne Välinoro

2. Taidegrafiikkaa sekä FAA Haapaniemi Shop. Terde (Väinö Linnan aukio 13, katutaso ja alakerta – huom, ei esteetön). **3.** Vaeltajat-installaatio. Rautahalli (Väinö Linnan aukio 13, katutaso).



Suomalainen arki ja elinpiiri näyttäytyy TEIJA LEHDON teoksissa samastuttavalla tavalla. Paimiolaistaiteilija pohtii ajan olemusta, muistia ja muistoja ja kaiken katoavaisuutta.

Paimiolainen **Teija Lehto** (s. 1965) on kuvataiteilija, jonka pääasiallinen tekniikka on puupiirros. Hänen teoksensa ovat usein asetelmia ja niiden aiheet ovat läheltä. Teoksissa näkyy samastuttavalla tavalla suomalainen arki ja elinpiiri.

– Töissäni esiintyy kotiin, arkeen ja lähiluontoon liittyviä yksityiskohtia, hän kertoo.

Hänen mukaansa kokemus elämän merkityksellisyydestä vahvistuu, kun ymmärtää arkisten havaintojen tärkeyden.

Lehto on työskennellyt taidegraafikkona 26 vuotta. Hän valmistui Kankaanpään taidekoulusta jo vuonna 1998, mutta suoritti vielä täydennysopintoja Turussa vuonna 2011. Hänen teoksiaan on lukuisissa yksityisissä ja julkisissa kokoelmissa muun muassa Tampereen kaupungin- ja valtion taidekokoelmissa. Edellisen yksityisnäyttelynsä hän piti viime vuonna Helsingissä Galleria Duetossa.

HARKITTUJA YKSITYSKOHTIA

Finlayson Art Area -näyttelyssä Lehdon teoksia nähdään Grafiikanpaja Himmelblau tiloissa. Teok-

sisä korostuu vahva osaaminen, ja on luontevaa nähdä niitä Suomen tärkeimmän grafiikanpajan seinillä, vaikka ne edustavatkin puupiirroksina kohopainomenetelmää. Himmelblau taas keskittyy erilaisiin syväpainotekniikoihin.

Lehdon teoksissa jokainen yksityiskohta on tärkeä ja harkittu. Sommitelmat ovat tasapainoisia, mutta eivät koskaan tylsiä. Ne perustuvat hienovireisille rytmin muutoksille ja yksityiskoh- tien vyörytykselle. Aiheena voi olla täysi tiskipöytä, metsämarjat tai teräskattilasta heijastuva kokkaustilanne.

Välillä teosten realismi tuo mieleen kasvi- tai sienikirjojen tarkkuuden. Lehdon töiden äärellä lajimäärittely on mahdollista, ja kukkivat krassit näyttävät niin aidoilta, että mehiläisetkin erehtyvät.

HÄKELLYTTÄVÄÄ TEKNISTÄ TAITOA

Yhteistä teoksille on juhla- kasvu arkisuus. Asiat eivät ole siloteltuja kuin sisustuslehdissä, mutta tapa esittää on esteettisesti ylevä. Tämä perustuu pitkälti tekniseen taitoon, joka on sekä

kaivertamisen että vedostamisen suhteen lähes häkellyttävä.

– Tarkennan katseeni lähelle, raja- aan pois ulko- puolisen ja sukellan sisään mikromaisemaan, Lehto selittää kuvallista ilmaisu- aan.

Hän haluaa pohtia ajan olemusta, muistia ja muistoja, hetkien hetkellisyyttä ja kaiken katoa- vaisuutta. Tämä pohdinta välittyy hienosti teok- sista, jota ovat kuvallisia poimintoja kotiemme todellisuudesta.

Veikko Halmetoja

5. Teija Lehto, puupiirroksia. Grafiikanpaja Himmelblau (Finlaysoninkuja 9, PB kerros).

TAMPERE.
FINLAND

KIVEN
VOIMA

26.4.–4.8.2024

Kivien ja mineraalien
ihmeellinen maailma

VAPRIIKKI

MUSEOKESKUS VAPRIIKKI
ALAVERSTAANRAITTI 5, TAMPERE
PUH. 03 5656 6966 | LIPUT 15/7 € | VAPRIIKKI.FI

MUODIN
HUIPULLA

13.4.2024–16.3.2025

JEAN PAUL GAULTIER · VERSACE
FORTUNY · GALLENGA
ELSA SCHIAPARELLI · ADRIAN
MAGGY ROUFF · EMILIO SCHUBERTH
RUDI GERNREICH · BALENCIAGA
HALSTON · ZANDRA RHODES
ARNOLD SCAASI · HOUSE OF WORTH
THIERRY MUGLER · ISSEY MIYAKE
PAUL POIRET · RALPH LAUREN
JOHN GALLIANO
ALEXANDER MCQUEEN

MUSEO
Milavida

Museo Milavida, Milavidanrinne 8, Tampere
040 831 4054 • Liput 9/5 € • museomilavida.fi

Modes Muzejs

Varmista yrityksesi
kannattava kasvu

Tee parempia päätöksiä taloustiedon avulla

Yrityksen kasvaessa myös taloushallinnon tarpeet kasvavat. Siksi päätöksenteon tueksi ei riitä pelkkä reaaliaikainen talouden seuranta, vaan sinun tulee pystyä tulkitsemaan raportteja ja hyödyntämään laskelmia yrityksesi päivittäisessä liiketoiminnassa.

Katso miten tuotamme, ylläpidämme ja
jalostamme tietoa yrityksesi kasvun tueksi:

tw-laskenta.fi

TW-Laskenta

Hatanpään valtatie 13 / 33100 Tampere

+358 3 270 270 / tw-laskenta.fi



© Winter on fire, 2023. Öljy ja akryyli kankaalle. 200 x 155 cm.

PUOLI VUOSISATAA ITSELLISTÄ AJATTELUA

TEEMU SAUKKONEN on ripustanut Himmelblauin galleriaan ja Puuvillasaliin harvinaista herkkua. Joitain näyttelyn teoksia ei ole esitelty julkisesti koskaan, ja maalaussarja The Magic of Earthly Delights on ollut esillä ainoastaan Balilla, Indonesiassa.

Teemu Saukkosen (s. 1954) noin 50 teosta käsittävä retrospektiivi keskittyy viimeisen 20 vuoden aikana syntyneisiin maalauksiin. 70-vuotisjuhlaan viettävän taiteilijan aiempi takautuva näyttely Sara Hildénin taidemuseossa vuosina 2002–2003 esitteli laajasti siihenastista tuotantoa.

Finlayson Art Areassa nähtävä teoskokonaisuus havainnollistaa sitä ennakkoluulotonta otetta, joka on ollut tunnusomaista Saukkosen luovalle temperamentille. Ekspressiivisestä maalausjäljestä huolimatta taiteilijan monipuolista tuotantoa ei pysty niputtamaan taidehistoriasta tutuilla tyyliuuntamääritelmillä.

FAA-kävijät pääsevät näkemään myös osan teoskokonaisuudesta *Moments of Life*, joka keräsi ylistävää kritiikkiä ollessaan esillä galleria Forum Boxissa Helsingissä syksyllä 2023.

GOYA ON TÄRKEÄ ESIKUVA

Näyttelyn nimi – *Maallista iloa ja pyhää kauhua* – on peräisin **Altti Kuusamon** artikkelista, joka löytyy 70-vuotisjuhlanäyttelyn yhteydessä julkaistavasta kirjasta *Teemu Saukkonen WORKS 2004–2024*. Kuten näyttelyn nimestä voi päätellä, teokset aktivoivat miellelyhtymiä taidehistoriaan. Maalliset ilot viittaavat **Hieronymus Boschiin**, ja teosten joukossa on kunnianosoituksia niin **Caravaggiolle** kuin japanilaistaiteilijä **Hokusaille**. Jotkin näyttelyn maalauksista puolestaan palauttavat mieleen **Francisco de Goyan**.

- Goya on hyvin tärkeä esikuva, Saukkonen myöntää.
- Minulta tulee tähän näyttelyyn sellaisia isoja mustia maalauksia, joissa on ruhjottuja sotilaita.

Näyttelyn tuorein työ on nimeltään *Perro de Goya*.

- Goyan koira on kuuluisa maalaus, jonka taiteilija teki suoraan työhuoneensa seinään. Tämä hyvin tunnettu teos on pystytyö, mutta minä käsitelen teosta eri materiaaleissa ja mittakaavassa.

Saukkonen on maalannut teoksen omalla tyyllillään ja suurikokoisena, tekniikkana öljy, akryyli ja hiukset kankaalle.

- Olen käyttänyt vaimoni ja tyttäreni hiuksia muissakin teoksissani. Hiukset tuovat teokseen paitsi ihmeellistä herkkyyttä, myös kauhua.

PISSAPOJAT SAMMUTUSPUUHISSA

Teossarja *Winter on Fire* (2021–2023) koostuu maalauksista, joissa suuri-kokoiset pikkupojat pissaavat palavien kulkuneuvojen päälle. Teokset muistuttavat katsojaa varhaisesta maalauksesta *Kravun kääntöpiiri* (1986), jossa pojanvintiö virtsaa sammuksiin palavaa lentokonetta. Tämä teos sai aikanaan innoituksensa tapahtumarikkaasta lentomatkasta, kun taiteilija lensi Havannasta Mexico Cityyn.

- Olin juuri lukenut lehdestä, että tuolla välillä tapahtuu todella paljon lentoonnettomuuksia, erityisesti Mexico Cityn päässä, koska kaupunki sijaitsee ylängöllä, vuorten syleilyssä, Saukkonen muistelee.

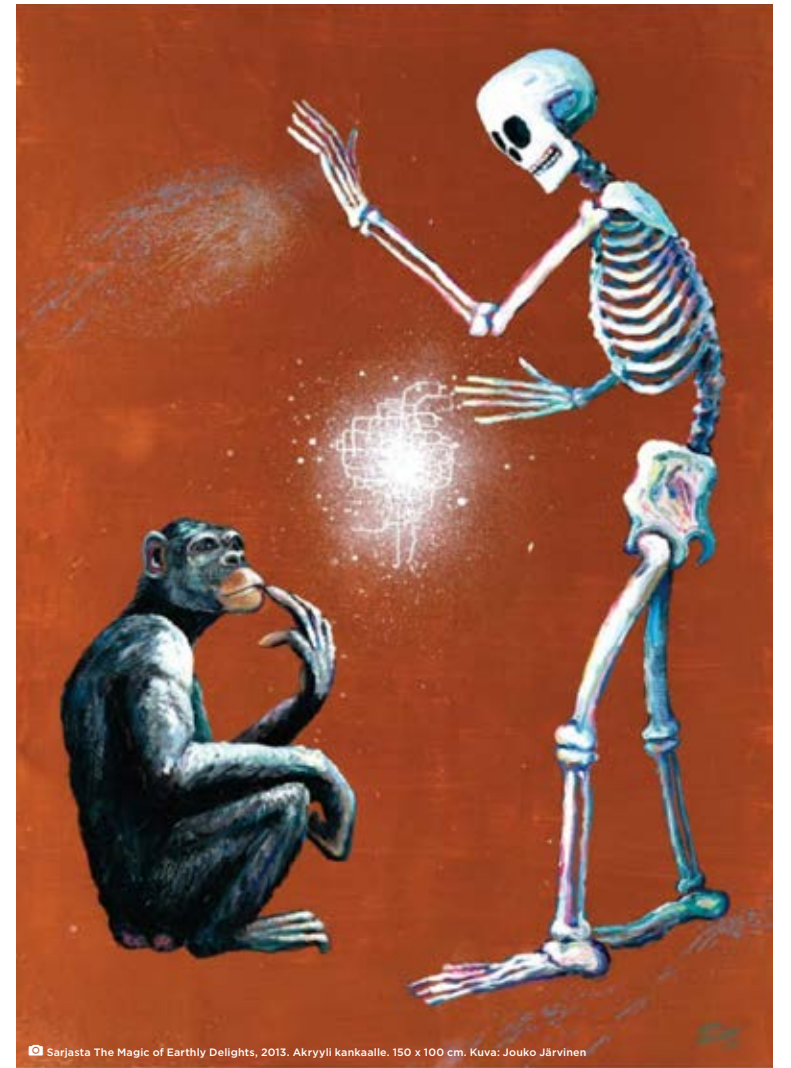
- Lennolle sattui myös elämäni pahin turbulenssi, jossa kapteenikin tuli matkustamoon rauhoittamaan matkustajia. Kone putosi yhtäkkiä noin kilometrin, kaikki drinkit lensivät kattoon ja ihmiset, jotka eivät olleet turvavöissä heittelehtivät ympäriinsä.

- Lentomatkan kauhut kuitenkin ruokkivat myös mielikuvitusta.

- Meinasin ensin antaa teokselle nimen *Montezuman kosto*, mutta sitten minulle selvisi, että nimi tarkoittaakin turistiripulia – sekin olisi tosin hyvä teoksen aihe!



© Incognito 2, 2019. Öljy kankaalle. 196 x 100 cm.



© Sarjasta The Magic of Earthly Delights, 2013. Akryyli kankaalle. 150 x 100 cm. Kuva: Jouko Järvinen

KIRJALLISUUS INSPIROI

Inspiraatiota Saukkonen saa myös elokuvista, ja erityisesti kirjallisuudesta. Taiteilija lukee joka ilta.

- Kirjallisuudessa kiinnostaa etenkin psykologia. Hyvä kirjailija kertoo aina ihmisluonteesta. Sitä minäkin yritän teoksissani käsitellä: Miten suhtautua eri asioihin ja maailmaan? Mitä on valta? Mistä pitää olla huolissaan, mistä voi riemuita?

- Kirjoilla oli vaikutusta myös uravalintaan.
- Kirjallisuus sai minut oivaltamaan, ehkä tiedostamattakin, että taiteilijuus on yksi mahdollisuus, Saukkonen muistelee.

- Nuoruuden elinympäristö ei ollut alalle kannustava. Itsellinen ajattelu tuli kirjallisuudesta, ja nythän tätä itsellistä ajattelua on tehty jo 50 vuotta – ja itsellistä työtä, joka sopii mun pirtaan hyvin!

☰ Tomi Moisio

6. Teemu Saukkonen, 70-vuotisjuhlanäyttely Maallista iloa ja pyhää kauhua. Galleria Himmelblauin kaksi salia (Finlaysonin-kuja 9, 2B kerros).



”Symbolinen ulottuvuus ja tarinat ovat taiteessani tärkeitä.”

KAARINA HAKA

MAALAUKSELLISIA NÄKYJÄ TILASSA

Pehmeinä aaltolina pullistuvat muodot kohoavat vanhan pitsirapun keskellä kuin unimaisema.

KAARINA HAAN luoma näkymä voisi olla merenpohjasta tai taianomaisen tippukiviluolan uumenista.

Helsinkiläinen kuvataiteilija **Kaarina Haka** (s. 1974) on toteuttanut paikkasidonnaisen taide-teoksen *Passage* Vanhan tehtaan Rautarappuun (1875). Haka keskittyy taiteessaan pääasiassa installaatioihin, joiden lähtökohdat ovat maalaustaiteessa.

– Opiskelin alun perin maalausta, mutta vähitellen perinteinen maalaus muuttui suoraan seinään liimautuviksi värillisiksi litteiksi muodoiksi. Seuraavassa vaiheessa teokseni saivat kolmiulotteisia muotoja. Maalauksellisuus on kuitenkin pysynyt aina mukana, Haka kertoo.

– Lähtökohtana on ajatus siitä, miten värit ja muodot asettuvat tilaan luoden kolmiulotteisen maalauksen. Työskennellessäni ajattelen sommitelua, kontrasteja, kerroksellisuutta, valoja ja varjoja. Haka kertoo keräävänsä materiaaleja, joissa näkee jotakin maalauksellista ja kiehtovaa.

– Sitten alan yhdistellä ja kokeilla, miten materiaalit kommunikoivat toistensa kanssa. Työskentelyn myötä teos alkaa rakentua kuin itsestään.

KEVEYS JA LEIJUVUUS

Kaarina Haan taiteeseen ovat vaikuttaneet epilepsiaa johtuneet kohtaukset, joita tuli säännöllisesti

lähies koko opiskeluajan, kunnes hän sai sopivan lääkityksen.

– Kohtausten aikana kadotin otteeni todellisuuteen. Minut kiskaistiin visuaalisesti ja tunnelmaltaan kiehtovaan maailmaan. Ehkä kohtasin itse tunnetilaan luomiani kuvia, jotka puolestaan heijastuivat työskentelyyni. Kohtauksiin sisältyi myös pakokauhu: mitä jos en pääse pois, Haka kuvailee.

– Olen vasta viime aikoina alkanut miettiä, mikä merkitys kohtauksilla on ollut taiteelleni. Olen halunnut luoda näkymiä, joissa on läsnä keveys ja leijuvuus. Muistikuvaani kohtauksista eivät ole selkeitä, mutta koen tärkeäksi hyödyntää niiden muistoa ja tunnelmia teosten rakennusaineina.

MATERIAALEJA KIRPPUTOREILTA

Rautarapun *Passage*-installaatiossa Kaarina Haka on tavoitellut hetken erilaisia tasoja.

– Yksittäiset osat rakentuvat hitaasti työhuoneella. Itse teos syntyy kuitenkin vasta ripustusvaiheessa, kun osat löytävät paikkansa tilasta. Se on intensiivinen prosessi ja päätökset on tehtävä nopeasti.

Kierrätys on ollut Haan taiteessa mukana alusta asti. Hän hankkii materiaalit pääasiassa kirpputoreilta.

– Symbolinen ulottuvuus ja tarinat ovat taiteessani tärkeitä.

Rautarapun teoksella on erityinen yhteys Finlayson Art Areaan: installaatiossa on mukana Grafiikanpaja Himmelblausa käytössä olleita tarlatan-kankaita, joilla pyyhitään ylimääräinen väri vedostuslaatalta. Himmelblauin tarlataneihin jäänyt maalin tuoksu seurasi Hakaa työhuoneelle ja piti yllä muistikuva teoksen tulevasta sijoituspaikasta.

■ Katja Villemonteix

INFO 7. Kaarina Haka, installaatio.
Rautarappu (Väinö Linnan aukio 15).

arteljee

TAIDETARVIKKEET

Arteljeen ja Finlayson Art Area Luova kulma Siperian kauppakeskuksessa avoinna koko tapahtuman ajan - tule piirtämään ja ripustamaan oma teoksesi ikkunaan!

Luovan kulman taidepajat kesällä:
kts. lehden tapahtumasivu.

Taidetarvikeliike Arteljeesta löydät laadukkaat tarvikkeet kaikkeen taiteeseen! Tervetuloa tuhansien tuotteiden taiteilijan tavarataloon ja verkkokauppaan!

Lönnrotinkatu 23, Helsinki
Kuninkaankatu 30, Tampere
www.arteljee.fi

DERWENT

Liquitex

KOH-I-NOOR
HARDTMUTH
since 1790

The Art of Framing

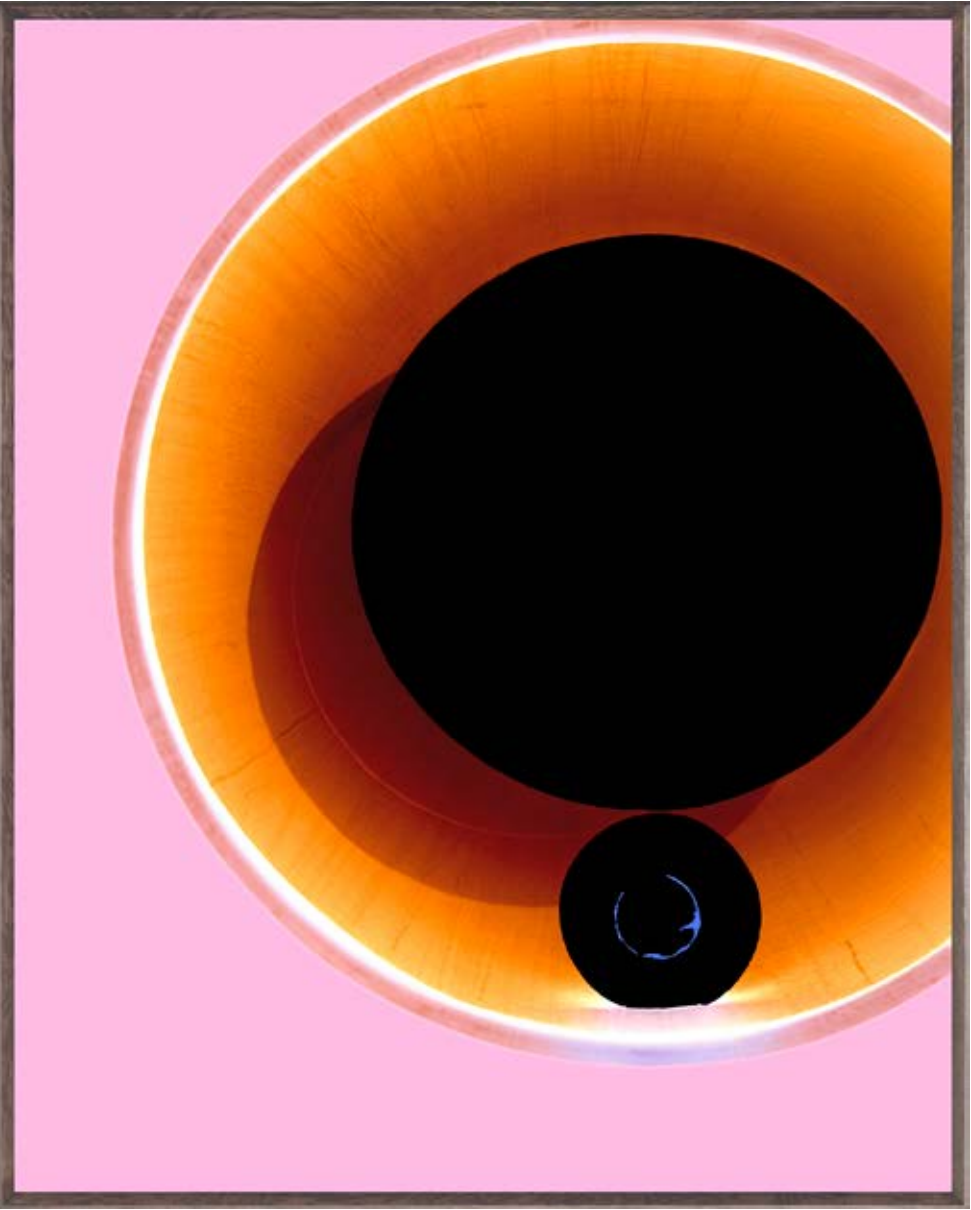
KEHYSLLIKE
malkki

Kehysliike Malkki Oy
Takojaankatu 1 C, 33540 Tampere
0440 237 425

Kehyspiste Malkki
Lönnrotinkatu 23, 00120 Helsinki
www.malkki.fi | info@malkki.fi

HEIJASTUKSET, PINTA JA VALO

Berliinissä asuva ja työskentelevä OLA KOLEHMAINEN on menestyneimpiä nykytaiteilijoitamme. Finlayson Art Arean näyttely rinnastaa Kolehmainen valokuvat ja suomalaisen veistotaiteen uudistajan RAIMO UTRIAISEN veistokset.



Oja Kolehmainen: Suprematism Nr. 114 Black Circles, Orange Circle with Pink.

Ola Kolehmainen (s. 1964) työskentelee pääosin valokuvaamalla ja on valmistunut Taideteollisesta korkeakoulusta vuonna 1999. Tiedotusopin kautta lopulta valokuvausopintoihin päätyntä Kolehmainen ei taustastaan huolimatta kuvaa journalistista valokuvaa vaan on keskittynyt taiteelliseen ilmaisuun.

Hänen teoksillaan on laaja kansainvälinen yleisö ja niitä on nähty näyttelyissä eri puolilla maailmaa. Suomessa kuvia on ollut esillä muun muassa Ateneumissa ja Kiasmassa. Erityisen tunnettu hän on suurikokoisista teoksista, joiden lähtökohtana on arkkitehtuuri. Kuvat eivät edusta klassista arkkitehtuurikuvausta vaan keskittyvät usein pintaan, rakenteisiin ja heijastumiin. Valo on kuvissa tärkeässä roolissa, oli se sitten tasaista tai yksityiskohtia korostavaa.

SUKUA ABSTRAKTILLE TAITEELLE

Ola Kolehmainen työskentelyn juuret voi nähdä minimalismissa. Teokset ovat tarkasti esittäviä, mutta visuaalisesti sukua enemmän abstraktille maalaus-taiteelle kuin dokumentaariselle valokuvalle.

Tasainen rytmi ei kuitenkaan aina ole niin täydellinen kuin ennakolta odottaisi. Julkisivun heijastukset paljastavat palan vastapäistä maisemaa tai kuvakulma luo pintaan hurjan perspektiivin, joka saa pinnan miltei kierteelle. Muoto muuttuu sisällöksi, värit ovat kaikkea muuta kuin minimalistisia ja välillä syvyysvaikutelma vetää katsojan kuvan sisälle.

”Heijastuksella on teoksissani merkitys myös teoksen vastaanottamisen kannalta; katsoja joutuu analysoidaan omaa tilakäsitystään”, Kolehmainen on kertonut.

KATTAUS 2000-LUVULTA

Finlayson Art Area -näyttelyssä nähdään monipuolinen kattaus Kolehmainen kuvia 2000-luvulta. Vanhimmat kuvista ovat vuodelta 2005 ja uusimmat 2020-luvulta. Mukana on klassikkoteos *Composition with Clang*, joka on kokonaisuudessaan yli 12 metriä pitkä.

Tämän osuuden FAA-näyttelystä on kuratoinut **Timo Valjakka**. Ideana on ollut rinnastaa Kolehmainen valokuvat ja Raimo Utraisen veistokset toisiinsa.

Samassa tilassa kohtaavat kahdella eri materiaalilla työskentelevät taiteilijat, joiille molemmille heijastukset, pinta ja valo ovat olennainen osa teosten lopputulosta.

Ola Kolehmainen on itse kirjoittanut, että hänen valokuvansa ovat tietoisesti itsenäisiä teoksia suhteessa kuvattuun rakennukseen. Vaikka taiteellinen kieli kuvatun rakennuksen ja valokuvan välillä olisi vahvassa yhteydessä, Kolehmainen nostaa siitä esiin uusia sävyjä. Tämän myötä teoksista kasvaa ainutlaatuisella tavalla elämyksellisiä, katsojan sisäänsä sulkevia kokemuksia.

MENESTYNYT MONUMENTTIVEISTÄJÄ

Kuvanveistäjä, professori **Raimo Utrainen** (1927-1994) oli suomalaisen modernin kuvanveistotaiteen keskeinen edustaja ja uudistaja. Hän oli myös sukupolvensa menestynein ja kansainvälinen monumenttiveistäjä, joka toteutti yli neljäkymmentä teosta julkisiin tiloihin. Julkisia teoksia on useassa Euroopan maassa sekä etenkin Japanissa. Tamperealaisille tunnetuin lieene vuorineuvos **Emil Aaltosen** suihkukaivomuistomerkki (1966-1969) hänen mukaansa nimetyssä puistossa Tammelassa.

Kuopiossa syntynyt Utrainen opiskeli ensin matemaatiikkaa ja sen jälkeen maalaustaidetta ja arkkitehtuuria. Hän debytoi maalarina 1940-luvun lopussa, mutta päätyi lopulta Suomen taideakatemian koulun kuvanveiston osastolle, josta hän valmistui 1956.

Kuvanveistäjä Utraisen ura käynnistyi perinteisillä materiaaleilla ja menetelmillä sekä figuratiivisella ilmaisulla. Hänen varhaiset teoksensa ovat pronssisia pienoisteoksia, joista hän asteittain eteni kohti kubismia ja rakenteellisempaa ilmaisua. Rakenteellisuus leimaa myös hänen veistämiään monia muotokuvia.

1970-luvulle tultaessa Utrainen uudisti suomalaista veistotaidetta sekä teknisesti että esteettisesti. Hän hylkäsi perinteiden raskauttavat materiaalit, kuten kipsin ja pronssin, sekä patsaista ammentavan kiinteän muodon veistoksen lähtökohtana.

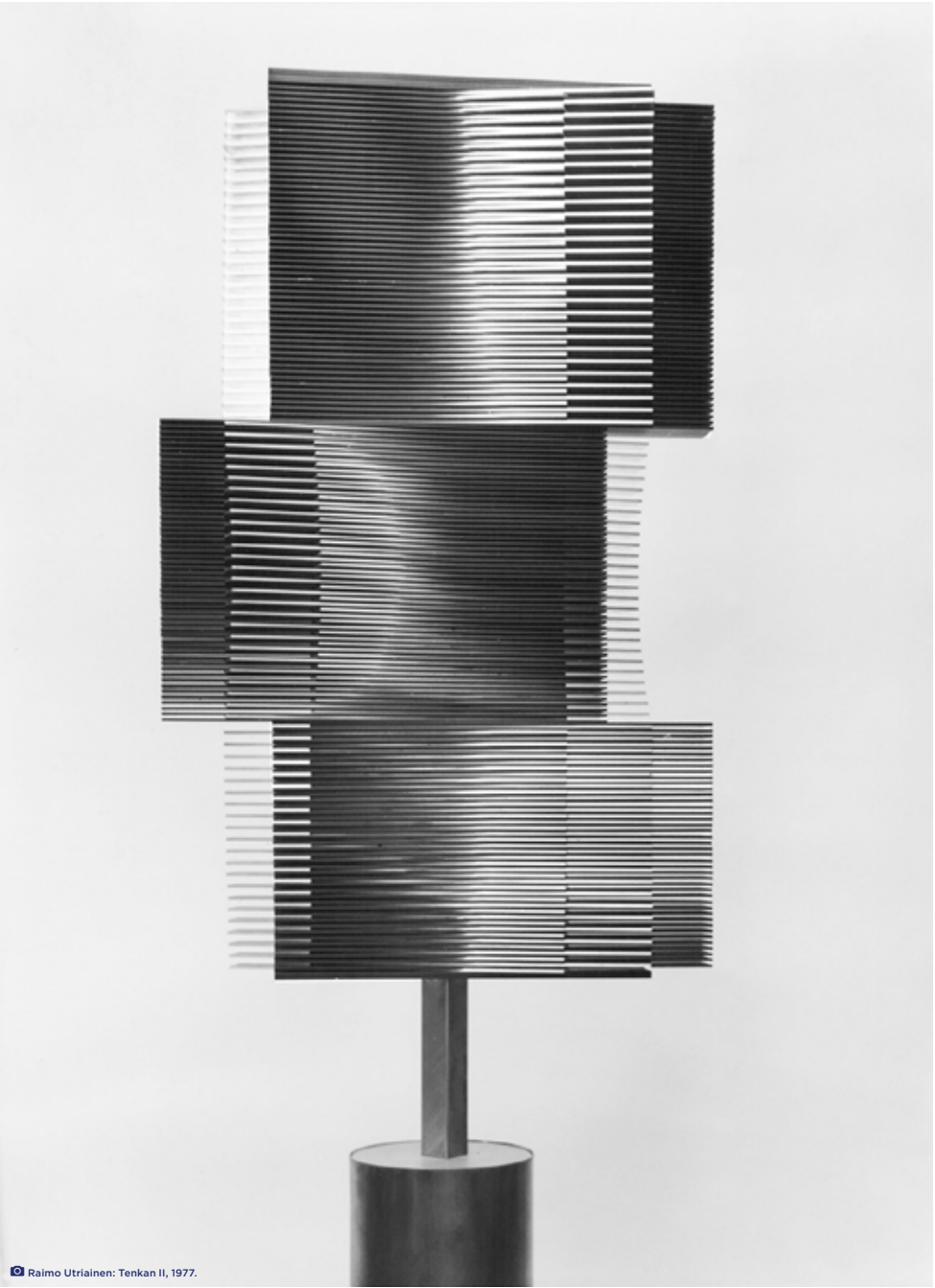
Eurooppalaisen modernismin innoittamana hän siirtyi teollisiin materiaaleihin ja valmistusmenetelmiin, joiden hän näki paremmin heijastavan uuden aikakauden eetosta ja uskoa tulevaisuuteen. Häntä kiinnosti myös taide arkkitehtuurin osana sekä julkinen tila, taiteen tuominen ihmisten luokse. Galleria-näyttelyitä hän piti harvoin.

KOHTI HILJAISUUTTA

Utraisen omaperäinen ja tunnistettava kuvakieli perustuu ohuisiin alumiini- tai terässäleisiin ja niistä yhden tai useamman pysty- tai vaaka-akselin varaan koottujen veistosten matemaattiseen täsmällisyyteen.

Vaikka teokset ovat täysin abstrakteja, niiden välittämät vaikutelmat viittaavat usein luontoon, ulottuen voimakkaista aaltoliikkeistä kimaltaviin, valoa läpäiseviin viivastoihin ja etenkin hänen myöhemmissä teoksissaan ilmaisen täydelliseen selkeyteen ja hiljaisuuteen. Teokset reagoivat herkästi valaistuksen vaihteluun ja saavat nopeasti erilaisia ilmeitä myös katsojan liikkua niiden edessä.

≡ **Timo Valjakka & Veikko Halmetoja**



Raimo Utrainen: Tenkan II, 1977.

” Samassa tilassa kohtaavat kahdella eri materiaalilla työskentelevät taiteilijat.”

4. Raimo Utraisen veistoksia. Yhteistyössä Raimo Utraisen säätiö. (Rullaamo, Väinö Linnan aukio 13 tai Finlaysoninkuja 6, katutaso).
8. Ola Kolehmainen valokuvateoksia ja Raimo Utraisen veistoksia. Yhteistyössä Raimo Utraisen säätiö. Kutomosali 3 (Finlaysoninkuja 9, 3B kerros).

ODYSSEIA HALKI AJAN JA TILAN

CHARLES SANDISONin digitaalisten teosten mittakaavoja ovat maailma, maailmankaikkeus, universumi. Hän koodaa pikselit liikkeeseen tai virtaukseen, jonka tärkein aine on valo.

Charles Sandison (s. 1969) on sanonut maa-laavansa tietokonekoodeilla ja algoritmeilla. Paikoilleen kuivuneen siveltimenjäljen sijaan hänen digitaaliset ”maalauksjälkensä” elävät ja muuntuvat loputtomasti hänen itse luomansa tekoälyohjelmiston avulla.

Ainoa pysyvä tila on muutos, tulevat teokset sanovat. Sandisonin tuotantoa on luonnehdittu myös ”valon runoudeksi”.

Syntyjään skotlantilainen, 1990-luvulta lähtien Suomessa asunut Sandison on käsitellyt tuotannossaan toistuvasti kieltä – aiemmin kertomansa mukaan ehkä siksi, että hänellä itsellään on lukihäiriö.

Kevätkaudella 2024 Tampereen taidemuseon alakerrassa koettu näyttely *Rhizome* (*Rihmasto*) edelsi tämän kesän Finlayson Art Areassa nähtävää näyttelyä. Rhizomen materiaaliksi Sandison oli syöttänyt **Charles Darwinin** teoksen *Lajien synty* (*On the Origin of the Species*) ja *Vanhan testamentin* I Mooseksen kirjan (*The Book of Genesis*). Lisäksi hän oli syöttänyt teokseen Kalifornian yliopistossa kootun 27 tunneluokan luettelon kaikista ihmisen tunteista.

INTERAKTIIVINEN YHTEYS AIKAAN JA KOSMOKSEEN

Finlayson Art Area näyttelyynsä Sandison tuo 12 pystyyn kalibroitua 65-tuumaista, kahteentoista tietokoneeseen yhdistettyä näyttöä, jotka on järjestetty laajaan ympärysmuotoon keskelle salia. Niitä puolestaan ympäröi suurten peilien muodostama ulkokehä, jolta katsoja kohtaa jälleen omat heijastuksensa.

Uusi teos on nimeltään *Zodiac* (suom. *Eläinrata*), ja sen toistama luku 12 viittaa

vuodenkiertoon ja astrologiaan. Sandisonin oma tekoälyohjelmisto luo vuoden kustakin kuukaudesta sitä edustavan horoskooppimerkin mukaisen esityksen.

ASTROLOGIAA JA SYMBOLISMIA

Tietokoneiden, näyttöjen ja peilien verkosto luo näyttelytilaan länsimaisen astrologian mukaisten horoskooppimerkkien kuvastoon pohjautuvia, esoteerisen symbolismin täyttymiä visuaalisia maisemia, joita tekoäly työstää ja muuntaa taukoamatta.

– *Zodiac* ylittää perinteisen taiteen rajat tarjoten katsojille interaktiivisen yhteyden ajan kulumiseen ja kosmokseen. Ympäröivien peilien heijastavien pintojen kautta katsojat eivät ole vain tarkkailijoita, vaan aktiivisia osallistujia, joiden omat heijastukset sulautuvat valaiseviin näyttöihin. Tässä symbiootissa tanssissa taiteen ja sen yleisön väliset rajat hajoavat ja kutsuvat pohtimaan ihmiskunnan ja maailmankaikkeuden keskinäistä yhteyttä, taiteilija kuvailee tuoretta teostaan.

– Jokaisesta katseesta kasvaa vuoropuhelu vaihtuvien vuodenaikojen ja avaruudellisten voimien kanssa. Kuten horoskooppi kartoittaa taivaankappaleiden kulkua, *Zodiac* kartoittaa ihmisen mielikuvituksen kulkua kutsuen katsojia muuttuvaan odysseiaan halki ajan ja tilan.

■ Katri Kovasiipi

9. Charles Sandison, videoinstallaatio.
Kutomosali 2 (Finlaysoninkuja 9, 3B kerros).

Tähän teostiedot.

HAVAINTO

15.6.-11.8.
ma-pe 11-18

Inka Bell
Jaea Chang
Viljami Heinonen
Mari Hokkanen
Eveliina Hämäläinen
Juha van Ingen
Tero Juuti
Petri Kiviniemi
Petri Nuutinen
Marja Pirilä
Tiina Pyykkinen
Bita Razavi
SerraGlia
Jouni Toni



Taidekeskus Purnu | Mustasaari 63 | Orivesi | www.purnu.fi

PURNU 2024

ARKKITEHTIKONTTORI
PETRI PUSSINEN OY
est 1990



www.konttori.net



RentCenter



www.rentcenter.fi | 03 2606 500

PUHALLUS

XXVIII MÄNTÄN
KUVATAIDEVIIKOT

16.6.–31.8.2024 | Kuraattori Heli Ryhänen
Mukana 36 taiteilijaa/taiteilijaryhmää

Mäntän kuvataideviikot
Pekilo, Tehtaankatu 21, 35800 Mänttä
Info +358 (0)44 259 9194
Avoimna joka päivä klo 10–18, myös juhannuksena.

www.kuvataideviikot.fi
#mäntänkuvataideviikot



5 KATSETTA
OSMO RAUHALA
JOEL SIEVERS
VILMA PIMENOFF
SAKARI VINKO
JOHANNA LUMME
5.6.-11.8.2024
TYRVÄÄN PAPPILAN KIVINAVETTA

JAATSINKATU 2 · SASTAMALA
MA-LA 11-18 · SU 11-16 · LIPUT 5 €
ALLE 12-VUOTIAAT MAKSUTTA
ARTPAPPILA.FI



VALTAAPITÄVIÄ

15.6.2024–5.1.2025

KIMMO PYYKKÖ
TAIDEMUSEO

Lue lisää ja katso kesän tapahtumat:
KIMMOPYYKKOTAIDEMUSEO.FI

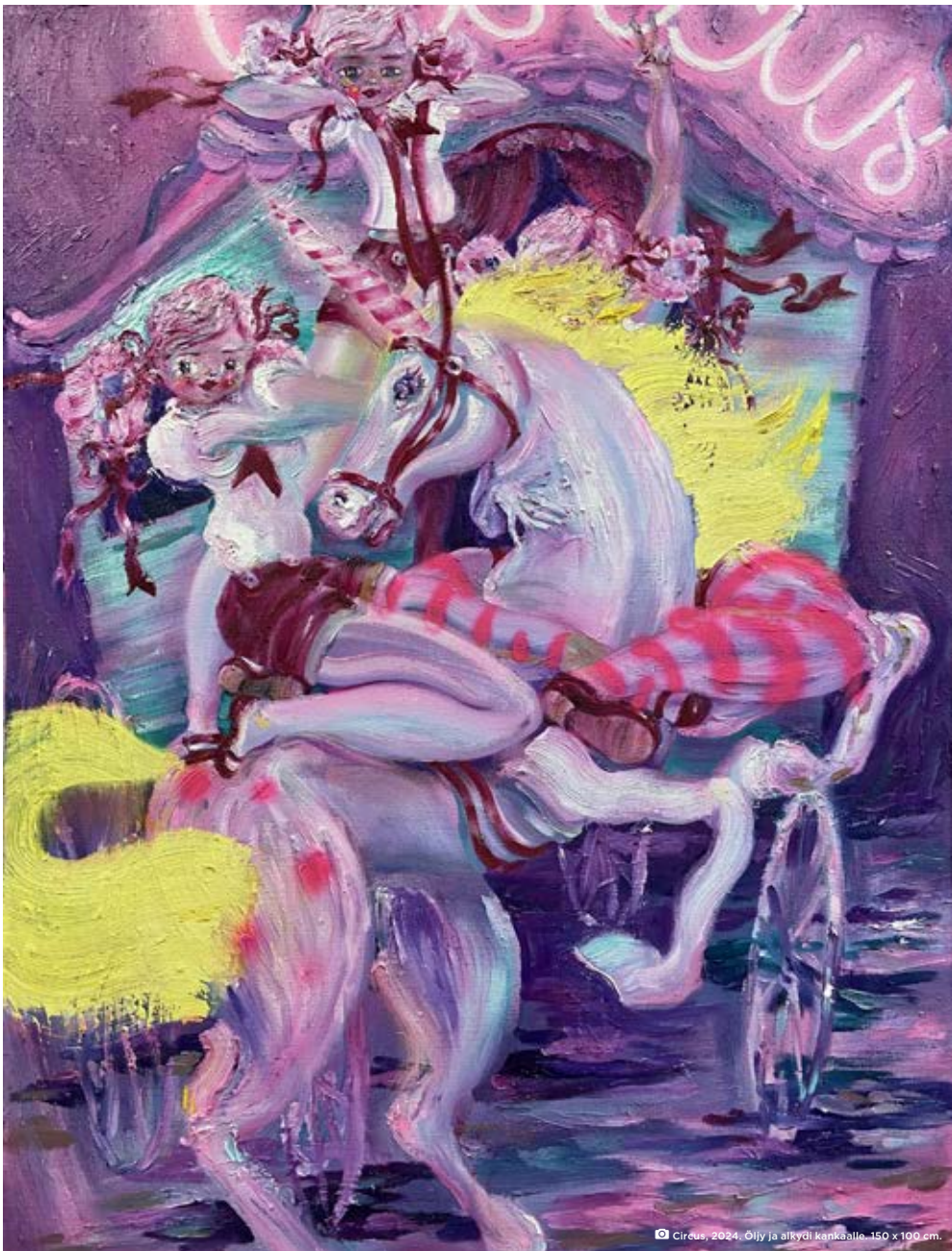
Kuhunharuntie 4, Kannasala, p. 040 772 0148

LÄMMINKIITOS TIKKURILALLE

hyvästä yhteistyöstä ja upeista maaleista.
Tänäkin kesänä pääsemme nauttimaan
väreistä Finlaysonin alueen kaduilla!
Katumaalaukset ovat olleet olennainen osa
Finlayson Art Area kesästä 2016.

Taide yhdistää





VAARAN JA SATUMAAILMAN TUNTU YHDISTYVÄT SIRKUKSESSA

KATJA TUKIAINEN tuo Finlaysonille uusia sirkusaiheisia maalauksia. Teemansa mukaisesti myös näyttelykokonaisuuden nimi on Circus. Lisäksi Tukiaiselta nähdään MATTI HAGELBERGIN kanssa toteutettua grafiikkaa ja kuvitteellinen etsivätoimisto.

Sirkus on esiintynyt **Katja Tukiaisen** (s. 1969) tuotannossa oikeastaan alusta alkaen. Jo hänen ensimmäisessä näyttelyssään vuonna 1996 nähtiin viitteitä sirkusmaailmaan.

- Sirkusmaiset valot, joita käytän maalauskokonaisuuksieni yhteydessä, liittyvät nostalgiseen suhtautumiseen sirkuksen taikamaailmaan, taiteilija pohtii.

- Lopulta kaikki kumpuaa lapsuudenkokemuksista.

- Erilaisia tärkeitä asioita tapahtui silloin, kun olin 6-vuotias. Olin ensimmäistä kertaa Venetsiassa ja Vatikaanin museissa, joihin matkustimme äidin ja isän kanssa autolla ja yövyimme teltassa.

- Kuusivuotiaana pääsin käymään myös Moskovassa ja Moskovan Suuressa sirkuksessa, jossa oli karhuja rullaluistimet jalassa. Siellä myytiin jäätelöä, joka oli kuin makkara. Jäätelön ympärillä oli paperi kuin makkarakassa, ja sitä piti nuolla koko ajan molemmista päistä.

- Taide, sirkus, matkat ja taianomaisuus ovat olleet minulle perustavaa laatua olevia kokemuksia, jotka jotenkin läpi elämän tulevat teoksiin. Näin sanoisin nyt 55-vuotiaana, Tukiainen pohtii.

- Sirkukseen liittyy kiinnostavia teemoja: vaarantuntu, satumailman tuntu, kiertolaisuuden ja yhteisöllisyyden tuntu. Kaukokaipuu ja seikkailu on ollut minulle aina joku juttu, joka myös näkyy näissä maalauksissa.

VAALEANPUNAISEN SALAISUUS

Katja Tukiaisen maalauksista ei toki voi puhua mainitsematta pinkkiä ja vaaleanpunaista. Pintapuolista söpöydestä ja vaaleanpunaisuudesta huolimatta eräskin tunnettu galleristi mainitsi taannoin, että Tukiaisen teokset ovat vaarallisia. Mikä niissä on vaarallista?

- Jos maalausteni tyttöjä tai naisia halutaan laittaa aisoihin, toisin kuin toista oletettua sukupuolta, ne haluavatkin rikkoa rajoja. Mutta ne pääsevät yllättämään: ne eivät tule kohti maastopuvuissa ja maihareissa, vaan vaaleanpunaisina tyttöinä. Ne näyttävät vaarattomilta, mutta niillä onkin oma tahto.

- Emme varmasti koskaan tule globaalisti valmiiksi siinä, että naisoletettujen asema olisi tasa-arvoinen. Tällä länsimaissakin kulttuurinen ajatus naiseudesta on varmaan mennyt takapakkia, konservatiivisempaan suuntaan.

- Maalausteni tytöissä on vaarallista se, että ne menevät päin parasta kohtaa feminismissä. Ja jos oikeasti ollaan menossa taaksepäin, sitäkin tärkeämpää olisi tuoda esiin, että sukupuolet olisivat tasa-arvossa tai lempeitä.

VÄREJÄ SEKOITTAMALLA VOI RAKENTAA SILTOJA

Feminismi ei ole ollut Tukiaiselle itselleen ongelmaton termi. Vuonna 2022 valmistuneessa väitöskirjassaan hän pohtii omaa vastahakoisuuttaan suhteessa feminismiin.

- Kaikki keskustelunavaukset, jotka lähtökohtaisesti syyttävät jotakuta toista, ovat tuhoon tuomittuja. Ne eivät ole hedelmällisiä, koska ne eivät anna toiselle osapuolelle tilaisuutta. Joskus feminismikin on herättänyt toisessa jotain muuta kuin halua rakentaa siltoja. Se on sanana hankala, jos se herättää aggressiota ja pelkoa juuri niissä, joiden luokse haluaisi rakentaa sillan puoleen väliin.

Yllättäen Tukiainen puhuu vaaleanpunaisen värin olemuksesta tavalla, joka hävittää siitä kaiken vaahtokarkkimaisuuden ja tuo mukaan painavaa, historiaankin ulottuvaa sisältöä.

- Jos on tarkoitus rakentaa siltoja, pitää sekoittaa värit, punainen ja valkoinen vaaleanpunaiseksi. Olen ajatellut sitä, kun olen miettinyt Suomen historian kautta myös sukujen sisällä olleita vastakkainasetteluja. Minulla on idealistinen ajatus, että kun vain oikein yrittää, on mahdollista sekoittaa värit ja saada aikaan jotain lempeämpää.

- Jos esimerkiksi sana feminismi aiheuttaa vastakkainasettelua, pitää sille sanalle tehdä jotain. Kuinka ihmisoikeuksista voisi olla eri mieltä – loppujen lopuksi kyse on juuri ihmisoikeuksista.

KISSA SUOJELEE NÄYTTELÄ

Näyttelysalin perälle on tulossa myös *Katjan ja Matin Etsivätoimisto*. Sen suojelijana toimii tamperelainen kuvataiteilija **Tarmo Paunu**. Tukiaisen näyttelyä suojelee tamperelainen Sulo-kissa.

Etsivätoimistoon on tulossa Grafiikanpaja Himmelblau vedostamia teoksia, joiden suuritöiseen koostamiseen on käytetty noin kolmeakymmentä kuparilaattaa sekä Tukiaiselta että **Matti Hagelbergilta** (s. 1964).

Sarjakuvailmaisua lähenevät vedokset ja koko Etsivätoimisto on luotu juuri Finlayson Art Areen tilaa ajatellen, ja yllätyksiä on luvassa.

■ Katri Kovasiipi

10. Katja Tukiainen, maalauksia sekä Tukiaisen ja Matti Hagelbergin yhteisnäyttely *Katjan ja Matin etsivätoimisto*. Kutomosali 1 (Finlaysoninkuja 9, 3B kerros).





Eatnanvuloš lottit (Maan sisällä linnut), 2018. Still-kuva videoteksestä.

KURINALAISTA LIIKEKIELTÄ POHJOISEN LUONNON KESKELLÄ

Saamelastaiteilija MARJA HELANDERin 11-minuuttinen elokuva tuo balettitanssijat pakkaseen ja pukee heidät paitsi tutuun myös gäktiin.

Marja Helander (s. 1965) on saamelastaiteilijana oman väkensä terävä tulkki ja hyvä keskustelija. Taidemaailma ei ole mikään muusta yhteiskunnasta irrallinen saari, ja monesti hänen lausuntojaan onkin tarvittu avaamaan silmiä valtaväestön saamelaisista tarjoamien yksinkertaistavien tulkin-tojen äärellä.

Helander valmistui taiteen maisteriksi Taide-teollisesta korkeakoulusta vuonna 1999. Hänet on palkittu muun muassa Pro Finlandia -mitalilla (2021) ja Suomi-palkinnolla (2019).

HENGETTÄRINÄ IDENTTISET KAKSOSET

Utsjokelaisen isän tyttärenä, pääkaupunkiseudulla kasvaneena taiteilijana Marja Helander tulkitsee alkuperäiskansan kulttuuria sisältä käsin. Nuoresta lähtien hän on tuonut valokuvissaan esiin sekä omaan elämänsä liittyviä urbaaneja aineksia että esivanhempiensa tarinoita ja kohtaloita.

Eatnanvuloš lottit (Maan sisällä linnut, 2018) alkoi saada muotoaan, kun Suomessa oli vuonna 2016 meneillään metsähallituslain uudistus.

– Metsähallituslaista haluttiin vaivihkaa poistaa, ja lopulta poistettiin, niin sanotut saamelais-pykälät. Ne olisivat taanneet saamelaiskulttuurille

ja perinteisille elinkeinoille paljon nykyistä vahvemman suojan valtion maa- ja vesialueiden käytön suhteen saamelaisten kotiseutualueella, Helander kertoo.

Vuoden 2018 Tampereen elokuvajuhlilla **Maan sisällä linnut** sai sekä Risto Jarva -palkinnon että pääpalkinnon kotimaaisessa kilpailussa. Teos on kiertänyt eri puolilla maailmaa ja palkittu useaan kertaan.

Elokuvan hengettärinä – tai lintuina – ovat identtiset kaksoset **Birit** ja **Katja Haarla**. He ilmestyvät kuvaan perinteinen saamelaispuku gäkti yllään. Pian kädet kuitenkin nousevat länsimaisen balet-tin tiukkoihin asentoihin ja asuksi vaihtuu niukka balettitrikoo tutuineen.

BALETTIA PAKKASESSA

Kurinalainen ja koulittu liikekieli talvisen pohjoisen luonnon keskellä kiehtoi Marja Helanderia samoin kuin saamelastarinat, joissa ihminen pystyy ottamaan eläimen muodon. Balettitanssijoiden tuominen pakkaseen on melkoinen anomalia ja suoranainen riski.

– **Mauri Lähdesmäki** kuvasi, ja kollegani, tyttö-jen äiti **Outi Pieski** toimi huoltojoukkona. Yritimme parhaamme mukaan suojata tanssijoita, tuoda

lämpöä ja asetella askelia pehmentäviä mattoja, mutta kyllä tämä oli kaksosilta fyysisesti kova suoritus, Marja Helander muistelee.

Läpi teoksen kuullaan Wimme & Rinne -duon sekä RinneRadion musiikkia. Se rytmittää kauniisti kerrontaa naisten tanssiessa henkäyksenomaisen kevyesti halki ikonisten saamelaisseutujen. Vähitellen siirrytään kohti etelää ja eduskuntataloa, myös tutu vaihtuu takaisin gäktiksi.

Etelä yrittää hallita Saamenmaata pitäen sitä tiukasti valtion omana. Mutta saamelaisten ajatuksissa maa ja sen sisus on jotain enemmän kuin kyltti, jossa lukee: "valtion maata".

■ Tiina Nyrhinen

INFO

11. Marja Helander, videoteksia, Minicinema (Siperian liikekeskuksen käytävä).

12. Valokuvateoksia, Finnparkin portaikko ja ulkoseinä (Itäinenkatu, huom portaikko ei esteetön).

13. Videoteos Eatnanvuloš lottit – Maan sisällä linnut, Finlaysonin kirkko (Puuvillatehtaankatu 2).



Jean-Michel Othoniel – Under an Endless Light

8.6.–15.9.2024



SARA
HILDÉNIN
TAIDEMUSEO

Särkänniemi, Tampere | sarahildenintaidemuseo.fi
Ryhmä- ja opasvaraukset: sara.hilden@tampere.fi

Ma-su 10–18, syyskuussa ti-su 10–18
Pääsymaksu 15/5 € tai Museokortti

Jean-Michel Othoniel, Valko-punainen helminauha, 2010 (det.). Muranon lasi, 220 x 60 x 18 cm. Sara Hildénin Säätiön kokoelma

VÄHÄN ENEMMÄN
NOSTETTA!
Amazing City tarjoaa parhaat elämykset Tampereella

Kuva: Visit Tampere/Laura Vanzo

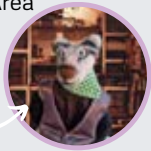


Elämys- ja ohjelmapalvelualan yritys:

- Kattokävely Roof Walk Finlayson Area
- Tyhy- ja tykytoiminta

Oma mobiilisovellus AMAZING CITY, josta löydät mm. Finlaysonin alueen mobiiliseikkailut aikuisille ja lapsille!

amazingcity.fi



Paras kaupunkinäköymä Suomen
vetovoimaisimpaan maisemaan
avautuu Finlaysonin katolta - nyt
rengasreitillä!!



Roof Walk Finlayson Area on huippusuosittu aktiviteetti Tampereella ja nyt on alkanut viides kausi Suomen ainoalla Kattokävelyllä. Reitti sijoittuu historiallisen Finlaysonin alueen vanhojen tehdasrakennusten katoille, joilta on mykistävät näköalat Suomen veto-voimaisimman keskusta-alueen ylle. Katolla napataan kesän sykkähdttävimmät kuvat ja ihastellaan mm. Tammerkosken kansallismaisemaa, sekä nähdään mm. vanha tehdasalue ihan uudesta näkökulmasta.

Kattokävelyllä kuljetaan turvavaljaissa oppaan johdolla ja samalla kuullaan tarinoita kaupungin ja Finlaysonin alueen historiasta sekä kaupunkimaiseman yksityiskohdista. Opastuskielinä on suomi, englantia ja Tampere. Paikat varataan etukäteen, joten varmistat pääsysi osoitteesta -> roofwalk.fi

Tykypäivien kiistaton kunkku
-Kaupunkiseikkailu
Amazing Tampere



Amazing City on tuottanut erilaisia kaupunkiseikkailuita ja tiimiseikkailuita yritysryhmille jo parikymmentä vuotta. Tänä aikana on palveltu tuhansia ryhmiä, muutamasta hengestä satojen osallistujien tapahtumiin. Kaupunkiseikkailukonsepti on ainut-laatuinen, sillä se tuo ryhmän jäsenet yhteen, tekemisen ja iloisien heittäytymisen kautta. Kaupunkiseikkailu Amazing Tampere onkin ollut Tyhy- ja virkistyspäivien kesto-suosikki alusta saakka.

Kaupunkiseikkailu on varma tapa saada osallistujat innostumaan, oli kyseessä sitten kokouksen oheishjelma, yrityksen kesäpäivät, tykypäivä tai virkistyspäivä. Sisältö on hauskaa ja rentoa, mutta samalla mukaan jää aina uusia oivalluksia ja ryhmän yhteishenki kasvaa kuin huomaamatta.



KANSAKUNNAN ONNI

On kansakunnan onni, että FINLAYSONin ainutlaatuinen tehdasmiljöö on säilynyt ehjänä kokonaisuutena. Se ei vain säilytä työn ja teollisuuden historiaa vaan muodostaa elävän kokonaisuuden, johon mahtuvat niin taiteen kuin makuhermojen nautinnot.

Harva lienee tajunnut, että Himmelblauin taidegalleria ja grafiikan paja on luonut maan suurimman näyttely- ja toimintakokonaisuuden. Kysymyksessä ovat museaalisella huolella kuratoidut näyttelyt – maalauksia, veistoksia, grafiikkaa, videoita ja installaatioita. Niiden lisäksi tarjontaan kuuluvat erilaiset tapahtumat, joista vähäisimpiä eivät ole lapsille suunnatut toiminnot. Kesän aikana taide levittäytyy Finlayson Art Areen muodossa kaikkialle tehtaiden sisä- ja ulkotiloihin.

Himmelblauin sydän, grafiikanpaja, on alallaan Pohjoismaiden tärkeimpiä työpisteitä. Sen taitavat vedostajat ovat koti- ja ulkomaisten taiteilijoiden kanssa tuottaneet tähän mennessä noin 1300 grafiikan sarjaa.

Pajalla monesti työskennellyt taiteilija ja kirjailija **Hannu Väisänen** on hauska todennut, ettei taidegrafiikan kieli ole sanskriittia vaikeampaa:

”Siis kuivaneulaako? Vai pehmeäpohjaa? Etsausta ja sitten päälle akvatintaa vai haluaisinko kokeilla heliogravyyriä? Tai jotakin muuta valokuvaukseen pohjautuvaa apuneuvoa?”

GRAFIIKKAA KOSKEN PARTAALLA

Pajan ikkunoista avautuu suora näkymä Tammerkosken vuolaaseen virtaan, näkymä, jollaista on vaikea löytää mistään muualta. Se antaa pajan ”sanskriitille” korukehukset. Niistä ovat saaneet nauttia suomalaisten ohella muun muassa sellaiset maailmantähdet kuin **Sean Scully**, **Richard Deacon** ja **Anj Smith**.

Alun perin grafiikalle omistautunut yritys perustettiin vuonna 1989 ja erinäisten vaiheiden jälkeen se päättyi vuonna 2000 Pertti Ketosen hallintaan.

Yrityksen toiminta on jatkuvasti laajentunut. Tampereen tapahtumien lisäksi Himmelblau hoiti aikanaan Retretin taidekeskuksen grafiikan näyttelyt. Sittenkin kuvaan ovat tulleet muun muassa Kuhmon kamarimusiikkifestivaalin taidenäyttelyt ja monet ulkomaiset näyttelyt ja tapahtumat, kuten osallistuminen Lontoon tärkeään printtifestivaaliin.

Pandemian aika kuritti taidetta pahan kerran, eikä Himmelblaukaan iskuilta säästynyt. Taloudellisista vaikeuksista selvitettiin, kiitos **Pertti Ketosen** sitkeyden ja Himmelblauin taloustukijoiden ymmärryksen hädän hetkellä.

TAIDE ON KEHITYKSEN EDELLYTYS

Tämän hetken Suomessa säästösakset napsuvat, ja jotkut politiikan tahot ovat sitä mieltä, että taide on tarpeetonta luksusta. Eivät ole lukeneet historiaa, eivätkä tunne tiedettä.

Suomen idea syntyi taiteen siivillä, ja jos haluamme turvata jatkuvan kehityksen, tarvitsemme taidetta.

Kansainväliset tutkimukset ovat kiistatta osoittaneet, että taiteen harrastus edistää terveyttä ja hyvinvointia. Miksi? Siksi, että taide virkistää tunteita ja mielikuvitusta vapauttamalla ne kangistuneilta uriltaan. Siinä on yhteiskunnallista ohjenuoraa kerrakseen.

En epäröi sanoa: on kansakunnan onni, että meillä on Himmelblau ja Finlayson Art Area.

≡ Markku Valkonen

► Himmelblauin grafiikanpaja osoitteessa Finlaysoninkuja 9, PB kerros.

PANIMORAVINTOLA PLEVNA

Itäinenkatu 8, Finlayson, Tampere

TERVETULO AITTOON PANIMORAVINTOLAAN!

PANIMOMESTARIMME TAIDETOKSET LÖYDÄT PANIMORAVINTOLA PLEVNASTA



ART Ale

KOSKIPANIMO



TEOSTEN SIJAINNIT FINLAYSONIN ALUEELLA

PÄÄSISÄÄNKÄYNNIT

Väinö Linnan aukio 13, INFO & SHOP
Finlaysoninkuja 9

Huom: kerroksiin pääsee joko hissillä Finlaysoninkuja 9 tai portaita Väinö Linnan aukio 15.

1. **TAPIO WIRKKALA**, hopeaesineitä ja koruja sekä eri taiteilijoiden grafiikkaa. Yhteistyössä Collection Kakkonen. Vooninki (Väinö Linnan aukio 13, katutaso).
2. **KLAUS HAAPANIEMI**, taidegrafiikkaa sekä FAA Haapaniemi Shop. Terde (Väinö Linnan aukio 13, katutaso ja alakerta – huom, ei esteetön).
3. **KLAUS HAAPANIEMI**, Vaeltajat-installaatio. Rautahalli (Väinö Linnan aukio 13, katutaso).
4. **RAIMO UTRIAINEN**, veistoksia. Yhteistyössä Raimo Utraisen säätiö. (Rullaamo, Väinö Linnan aukio 13 tai Finlaysoninkuja 6, katutaso).
5. **TEIJA LEHTO**, puupiirroksia. Grafiikanpaja Himmelblau (Finlaysoninkuja 9, PB kerros).
6. **TEEMU SAUKKONEN**, 70-vuotisjuhlanäyttely Maallista iloa ja pyhää kauhua. Galleria Himmelblaun kaksi salia (Finlaysoninkuja 9, 2B kerros).
7. **KAARINA HAKA**, installaatio. Rautarappu (Väinö Linnan aukio 15).
8. **OLA KOLEHMAINEN**, valokuvateoksia ja Raimo Utrainen, veistoksia. Yhteistyössä Raimo Utraisen säätiö. Kutomosali 3 (Finlaysoninkuja 9, 3B kerros).
9. **CHARLES SANDISON**, videoinstallaatio. Kutomosali 2 (Finlaysoninkuja 9, 3B kerros).
10. **KATJA TUKIAINEN**, maalauksia sekä Tukiaisen ja Matti Hagelbergin yhteisnäyttely Katjan ja Matin etsivätoimisto. Kutomosali 1 (Finlaysoninkuja 9, 3B kerros).
11. **MARJA HELANDER**, videoteoksia, Minicinema (Siperian liikekeskuksen käytävä).
12. **MARJA HELANDER**, valokuvateoksia, Finnparkin portaikko ja ulkoseinä (Itäinenkatu, huom portaikko ei esteetön).
13. **MARJA HELANDER**, videoteos Eatnanvuloš lottit – Maan sisällä linnut, Finlaysonin kirkko (Puuvilletehtaankatu 2, avoinna 14.6.–25.8. ma–pe ja su klo 11–18, la varattu toimituksille).

KATUMAALAUKSET

- A. **KLAUS HAAPANIEMI**, Vaeltajat design.
- B. **KATJA TUKIAINEN** ja **MATTI HAGELBERG**, Katjan ja Matin etsivätoimisto.
- C. **EINE LEPISTÖ**, Aalto, Finlayson Oy, 1977.
- D. **KATJA VILLEMONTÉIX**, Ilmapallomeri.

ULKOVEISTOKSET

JANNE RAHUNEN, Lasiteoksia.

- Sanalankoja-taideteos

INFOPISTE

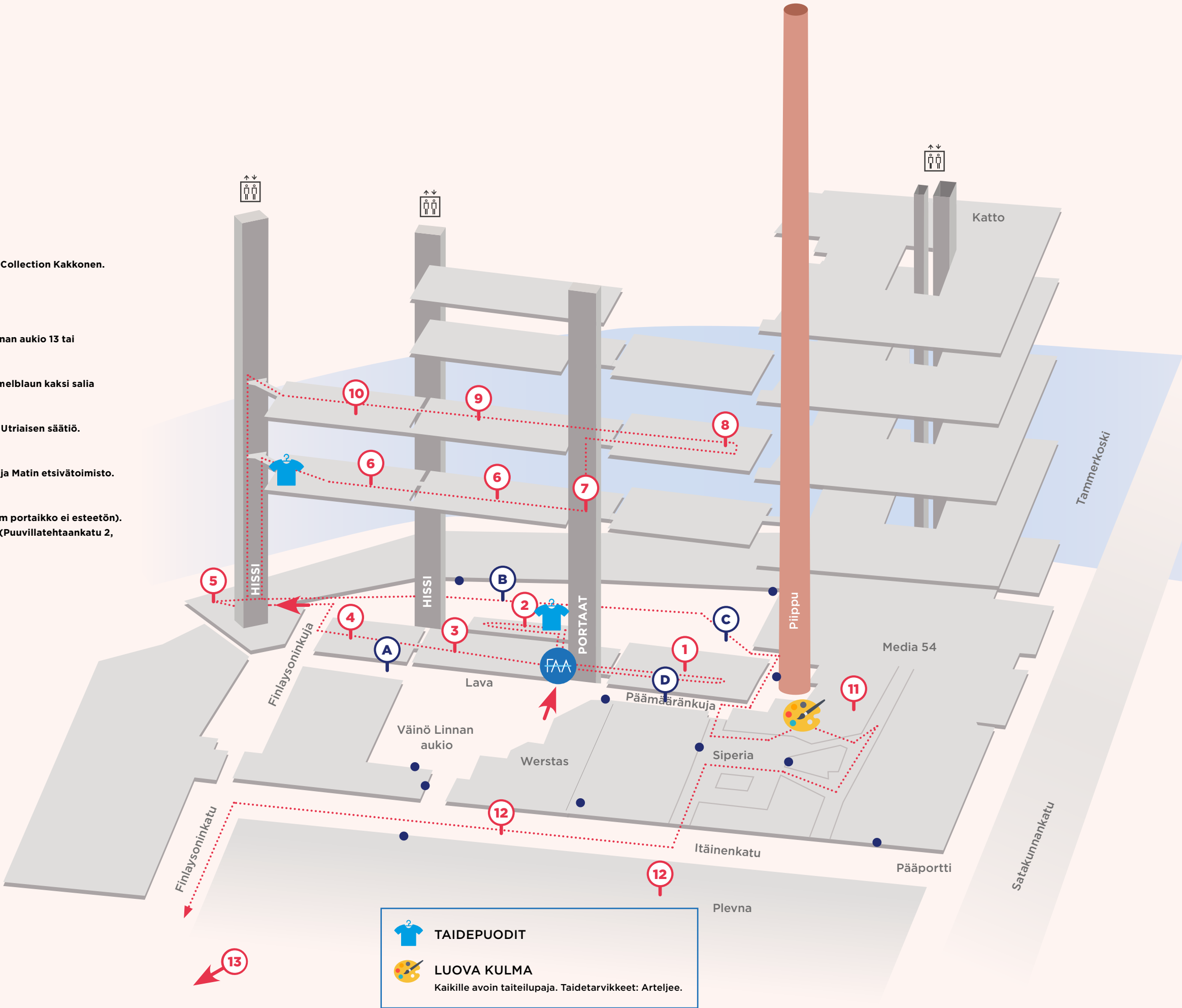
- FAA Väinö Linnan aukio 13

Esteettömyys

Kaikki kohteet, paitsi Terden alataso ja Finnparkin portaikko.

Karvakaverit

Kiltisti hihnassa kulkevat lemmikit tervetulleita, tarvittaessa vesitarjoilu.



FINLAYSONIN ALUEEN PALVELUKARTTA

KAHVILAT JA RAVINTOLAT

- 1 PANIMORAVINTOLA PLEVNA
- 2 RISTORANTE IL SICILIANO
- 3 AFGAN
- 4 PALA CAFÉ
- 5 SPEAKEASY
- 6 TAJ INDIAN
- 7 TIVOLI SMØRREBRØD & ØL
- 8 FINLAYSON MEETINGS
- 9 VERDA
- 10 FAME CLUB

